

Warszawa, 1 marca 2017 r.

**Opinia do ustawy o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających
zastosowanie w ochronie zdrowia**

(druk nr 429)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa określa zasady: ustalania programu szkolenia specjalistycznego w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia, uzyskiwania akredytacji do prowadzenia szkolenia specjalistycznego, a także sprawowania nadzoru nad realizacją szkolenia i przeprowadzania jego kontroli oraz warunki i tryb uzyskiwania tytułu specjalisty w dziedzinie ochrony zdrowia, w tym przystępowania i odbywania szkolenia specjalistycznego, a także organizacji i przeprowadzania Państwowego Egzaminu Specjalistycznego w dziedzinie ochrony zdrowia.

W obowiązującym stanie prawnym brakuje obowiązujących przepisów dotyczących wyżej wskazanego zakresu – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2002 r. w sprawie uzyskiwania tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. Nr. 173, poz. 1419, z późn. zm.) utrzymane w mocy przez art. 219 ust. 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, z późn. zm.) obowiązywało do dnia 1 lipca 2016 r. Dla uregulowania zasad uzyskiwania tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia niezbędne więc jest przyjęcie uregulowań prawnych. Decyzją ustawodawcy nie jest to kolejna nowelizacja ustawy o działalności leczniczej, ale osobna ustawa, która nie dotyczy osób wykonujących zawody medyczne, dla których zasady uzyskiwania tytułu specjalisty określają przepisy regulujące wykonywanie tych zawodów (art. 1 ust. 2). Zgodnie z przyjętą 24 lutego 2017 r. ustawą tytuł specjalisty będzie można uzyskać w przypadku: ukończenia w ramach kształcenia podyplomowego jednostopniowego szkolenia specjalizacyjnego w danej dziedzinie ochrony zdrowia lub uznania przez Ministra Zdrowia uzyskanego dorobku

naukowego lub zawodowego za równoważny z programem specjalizacyjnego oraz zdania egzaminy Państwowego Egzaminu Specjalistycznego. Program szkolenia specjalizacyjnego jest przygotowywany przez zespół ekspertów i zatwierdzany przez Ministra Zdrowia. W skład systemu szkolenia specjalizacyjnego wchodzi jednostki szkolące, które uzyskały akredytację, wpisane na listę prowadzoną przez dyrektora Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego. Nadzór nad prowadzeniem szkolenia specjalizacyjnego sprawuje Minister Zdrowia za pośrednictwem dyrektora Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, który w tym celu powołuje zespół kontrolny. Postępowanie kwalifikacyjne do szkolenia specjalizacyjnego prowadzi wojewoda właściwy ze względu na miejsce odbywania szkolenia. Generalnie, jak wskazuje uzasadnienie do projektu, dotychczasowe rozwiązania, zostały utrzymane, z wprowadzeniem korekty procedur w części dotyczącej przeprowadzania szkolenia specjalizacyjnego i składania egzaminu. Celem zmian jest usprawnienie i skrócenie postępowania kwalifikacyjnego.

Przepisy przejściowe pozwolą na kontynuację szkolenia specjalizacyjnego rozpoczętego przed wejściem ustawy w życie. Szybkie wejście w życie ustawy jest związane z planowaną sesją wiosenną Państwowego Egzaminu Specjalistycznego oraz terminem (do 31 marca br.) składania wniosków o przystąpienie do niej.

Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Rządowy projekt wpłynął do Sejmu 13 grudnia 2016 r. (druk sejmowy nr 1165). Skierowano go do pierwszego czytania w Komisji Zdrowia, które odbyło się 8 lutego 2017 r. Sprawozdanie komisji zawiera druk sejmowy nr 1283. Projekt ustawy został zmieniony w sposób nie odbiegający od intencji projektodawcy, przyjęte zmiany mają charakter porządkujący i redakcyjny. Zmianą objęto termin wejścia w życie, który w przedłożeniu Rządu określono na 1 marca 2017 r., Komisja Zdrowia uznała, że nastąpi to z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Drugie czytanie przeprowadzono podczas 36. posiedzenia Sejmu, a następnie niezwłocznie przystąpiono do drugiego czytania na tym samym posiedzeniu Sejmu.

Ustawa została przyjęta 24 lutego 2017 r. 427 głosami za, jednym przeciw, 2 wstrzymującymi się.

III. Uwagi

Potrzeba uregulowania zasad dotyczących uzyskiwania tytułu specjalisty wymaga zmian w systemie prawnym. Występuje w nim niejednorodność uregulowań tych zasad w stosunku do różnych grup zawodów medycznych, pozostawiająca je nadal w aktach prawnych na różnym poziomie tj. ustawowym i w rozporządzeniach. Opiniowana ustawa wnosi do tego stanu element istotny, ponieważ wypełnia lukę prawną. Jednak przejęte uregulowania, mimo że są bardzo rozbudowane, nie regulują wyczerpująco tej dziedziny spraw, są niekiedy bardzo szczegółowe, a jednocześnie opisują typowe sytuacje występujące w dziedzinie spraw regulowanych (są to zarzuty, które można postawić ustawie z punktu widzenia Zasad Techniki Prawodawczej, por. § 2, § 5 i 6 ZTP). Ustawa nie jest zrozumiała dla adresata norm pod względem zakresu podmiotowego. Jest to spowodowane odesłaniem do rozporządzenia w kwestii kluczowej dla ustawy – zawodów, jakich ona dotyczy (dziedzin ochrony zdrowia, w jakich można uzyskać tytuł specjalisty). Rozumiejąc trudność praktyczną zaproponowania przez projektodawcę innego uregulowania, trzeba jednak zauważyć, że stanowi to słabość ustawy. Przy bardzo daleko posuniętej szczegółowości ustawy następuje zderzenie z nadmierną ogólnością. O ile tytuł ustawy dąży do zwięzłości zalecanej przez ZTP (§ 18 ust. 1), to jednak jego określenie w istocie nie mówi o treści uregulowań zawartych w ustawie (nawet gdyby dodać w tytule określenie "niektórych" dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia). W tytule ustawy jej przedmiot należy określić możliwie najzwięźlej, jednakże w sposób adekwatnie informujący o jej treści – problem w tym, że dziedziny ochrony zdrowia zostaną wskazane w rozporządzeniu wykonawczym wydanym na podstawie art. 46 ustawy. W rozporządzeniu (dołączony do projektu ustawy projekt rozporządzenia, por. druk sejmowy nr 1165) zawarto tymczasem nie tylko kwestie o znaczeniu merytorycznym, lecz także bardzo szczegółowe uregulowania z obszaru wręcz organizacyjnego samego egzaminu, jak: czas wchodzenia na salę egzaminacyjną, obowiązek zdeponowania notatek, toreb i in. Budzi to tym większe wątpliwość legislacyjne.

Bożena Langner

Główny legislator